

**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ KUMLUCA SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK
BÖLÜMÜ 2020-2021 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI**

HEMŞİRELİKTE YÖNETİM DERSİ

Sevgili Öğrencilerimiz, Bu kılavuz, Hemşirelikte Yönetim alanında yaptığınız tüm uygulamalarda, hemşirelik hizmetlerinin yönetimine yönelik bilgi ve beceri kazanmanızda yol gösterici olacaktır. Hemşirelikte Yönetim A.D. olarak başarılar dileriz.

İÇİNDEKİLER

1. Hemşirelikte Yönetim Dersi

1.1. Dersin Tanımı ve Amacı

1.2. Dersin Genel Hedefleri

1.3. Dersin Programdaki Yeri

1.4. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri

1.5. Dersin Değerlendirmesi

2. Hemşirelikte Yönetim Dersi Haftalık Ders Programı

3. Uygulama Rehberi

3.1. Klinik Uygulama Rehberi

3.2. Klinik Çalışma İlkeleri

4. Formlar

Dersten Sorumlu Öğretim Elemanları

Dr Öğretim Üyesi Aysun ÜNAL

Dr Öğretim Görevlisi Adem SÜMEN

1. HEMŞİRELİKTE YÖNETİM DERSİ

1.1. Dersin Tanımı ve Amacı

Hemşirelik hizmetlerinde amaç ve hedefleri gerçekleştirmede, yönetim sürecini uygulayarak hemşirelik kaynaklarının koordine edilmesidir. Bu dersin amacı, öğrencilerin hemşirelik hizmetleri yönetimi ve hemşirelikte liderlikle ilgili temel kavram ve uygulamaları öğrenmesi, yönetim ve liderlik alanındaki gereksinimleri belirleyebilmesi ve uygulama alanına aktarabilecek ve bakım personelini yönetebilecek bilgi, beceri ve tutumları kazandırmaktır.

1.2. Dersin Genel Hedefleri

Yönetimle ilgili temel kavramları ve yönetim biçimlerini öğrenmek

Yönetim sürecini ve süreçlerin işleyişini tanıma

Hemşirelik hizmetleri yönetimini, yönetim biçimleri ve teorileri çerçevesinde yorumlayabilme

Hemşirelik hizmetleri yönetimi standartlarını, ilkelerini ve felsefesini kavrama

Hemşirelik hizmetlerinin yönetimi ile ilişkili rollere hazırlanabilme

Hemşire insan gücü durumu, ve insangücü yönetimini, insan gücü yönetiminde yaşanan sorunlar hakkında bilgi sahibi olma

Yöneticilik ve liderlik becerilerini geliştirmede kendini değerlendirebilme ve geliştirmeye istekli olma

Ülkemizde hemşirelik hizmetleri yönetimi ile ilgili sorunları belirleyebilme ve bu sorunların çözümünde, hemşire adayları olarak sorumluluklarını fark edebilme.

Kalite yönetim süreçleri, hasta ve çalışan güvenliği kavramlarını öğrenme

Hemşirelik hizmetlerinde değişim gereksinimlerini belirleyebilme ve değişim sürecini başlatabilme

Toplumun ve hemşirelerin gereksinimlerini dikkate alarak hemşirelik hizmetleri yönetimi ile ilgili politikaları belirlemeye, etkilemeye, sahadaki yönetsel uygulamaların ve hizmet sunumunun iyileştirilmesine katkıda bulunabilme

Öğrencilerin kamu ve özel sektöre özgü olarak sağlık hizmetlerinin işleyişini, ilgili mevzuatı tanımlarıdır.

DERSİN ÖĞRENME ÇIKTILARI: hemşirelikte yönetim dersi alan öğrenciler;

- Yönetim ile ilgili temel kavramları açıklayarak, etkin hemşirelik hizmetleri yönetimi için gerekli teori ve uygulamaları bilmeli
- Yönetici hemşire olabilmek için sahip olunması gereken bilgi ve becerileri kavramalı

- Yönetici ve lider arasındaki farkları öğrenerek uygulama alanını bu kapsamda değerlendirebilmeli ve kendini geliştirmeye çalışabilmeli
- Hemşirelikte değişimin önemini ve değişim süreci yönetimini kavrayabilme
- Hemşirelik insan gücü sorunlarını ve bakım yönetimi organizasyonlarını tanımlayabilme
- Hemşirelik bakım verme modellerinin farkında olma ve uygulama alanına uygun hemşirelik bakım modeli seçebilme
- Hemşirelik mesleğini motive eden faktörleri tanımlayabilme
- Hemşirelik ve sağlık hizmetleri ile ilgili yasa, mevzuat /yönetmeliklerde bilme ve mesleki örgütlerin ve hemşire liderlerinin rolünü tartışabilme
- Sahadaki yönetsel uygulamaların iyileştirilmesine yönelik çözüm önerileri geliştirebilme
- Hemşirelik bakımı planlama, karar verme, becerilerini kavrama ve uygulamada kullanabilme
- Mesleki uygulamalarında eleştirel düşünme ve sorun çözme yaklaşımlarını kullanabilme

DERSİN PROGRAMDAKİ YERİ VE SÜRESİ: Hemşirelikte yönetim dersi, III. sınıf Güz yarıyılında yer alan, haftada 4 saat teorik, 4 saat uygulama, toplamda 112 saatten oluşan, 8 kredilik bir derstir. Öğrenciye 7AKTS sağlar.

DERSİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE DEVAM ZORUNLULUĞU: Dersin değerlendirilmesi ve devam zorunluluğu, Akdeniz Üniversite Önlisans-Lisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde ve Akdeniz Üniversitesi Sınav ve Başarı Değerlendirme Yönergesi'nde yer alan esaslara göre yapılır.

Akdeniz Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği Madde 29 a) Teorik derslerin en az %70'ine, b) Uygulamalı derslerin en az %80'ine devam zorunludur.

Yıl/yarıyıl sonu sınavının başarı notuna katkısı öğretim elemanı tarafından en az % 40 en çok % 60 olacak şekilde belirlenir.

DERSİN ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ: Derste katılımlı öğretim yöntemleri kullanılır. Dersler güncel kaynaklar ve klinik alandan zengin örneklerle düz anlatım, beyin fırtınası, vaka tartışması, rol play, örnek olay, grup çalışması, soru cevap, ters yüz sınıfı gibi değişik eğitim yöntemleri kullanılarak verilmektedir. Her öğrenci eğitimciler tarafından

istenilen hazırlıkları (derse ön hazırlık çalışmaları, verilen ders notlarının okunması vb.) yapar, eğiticiler ve grupta paylaşır.

DERSİN SORUMLULARI: Dr. Öğr. Ü. Aysun ÜNAL, Dr. Öğr. Gör. Adem SÜMEN

KAYNAKLAR:

Ana kaynak:

Tatar Baykal Ü. ve Ercan Türkmen E. (Ed.) (2014). Hemşirelik Hizmetleri Yönetimi. Akademi Basın ve Yayıncılık, İstanbul.

Uyer, G. ve Kocaman, G. (2016). Hemşirelik Hizmetleri Yönetimi El Kitabı. İstanbul, Koç Üniversitesi Yayınları.

Diğer Kaynaklar

Koçel, T. (2015). İşletme Yöneticiliği. İstanbul, Beta Yayıncılık

Bahçecik, A.N., Öztürk, H. (Eds). (2017). Hemşirelikte Liderlik Roller ve Yönetim İşlevleri, Nobel Tıp Kitabevi.

Swansburg R.C., Swansburg R.J. (2006). Management and Leadership for Nurse Administrators, Fourth Edition, Jones and Bartlett Publishers, USA.

Yoder-Wise, P.S. (2015). Leading and Managing in Nursing. 6th Edition, Mosby Imprint.

Özçelik ve ark.(2006). Hemşirelikte Haklar ve Sorumluluklar, THD yayını

Yardımcı kaynaklar:

Health Care Management Review

Journal of Nursing Administration

Journal of Nursing Management

Veri Tabanları:

EBSCOHost

Elsevier E-Books Collections

Elsevier Science Direct

Medline (EBSCO)

OID - LippincottWilliams & Wilkins***NOT: Kaynakların devamı verilen ders notlarında, her konunun sonunda yer almaktadır.

HAFTALIK DERS PROGRAMI

TARİH/SAAT	KONU	Dersin Programdaki Durumu	ÖĞRETİM ÜYESİ
1. HAFTA 09/10/2020	Dersin Sunumu Dersin Amacı, İçerik ve Yöntemi Ödev	TEORİK	AYSUN ÜNAL

08:30-10:20 (2)	ve Değerlendirme Sistemi Yönetime Giriş		
10:30-12:20 (2)	Yönetimle ilgili temel kavramlar Yönetimin tanımı, amacı, rolü	TEORİK VE UYGULAMA Vaka analizi	
13:30-15:20 (2)	Yönetimin Tarihi gelişimi ve Yönetim Teorileri UYGULAMA	Filmlerle yönetim bilimi Hemşire yöneticilerin bilimsel yönetim yaklaşımları açısından değerlendirilmesi	
15:30-17:20 (2)			
2. HAFTA	Yöneticilik Kavramı		
16/10/2020		TEORİK	
08:30-10:20 (2)	Sağlık Hizmetleri Yönetimi ve Organizasyonu		
10:30-12:20 (2)	Türkiye ve Dünyada Sağlık Yönetim ve Sistemlerinin Karşılaştırılması Hastanelerin Özellikleri	UYGULAMA GRUP ÇALIŞMASI	
13:30-15:20 (2)		Türk Sağlık Sisteminin Tarihsel Gelişimi Sağlığın Sosyal Belirleyicileri Yönetici Hemşirelikle ilgili makale tartışması	
15:30-17:20 (2)			
3. HAFTA	Yönetim Süreci ve Hemşirelik Hizmetleri Yönetimi	TEORİK	
23/10/2020			
08:30-10:20 (2)	Planlama Süreci		
10:30-12:20 (2)	Hemşirelikte Planlama Çeşitleri Hedef ve Standart Belirleme		
13:30-15:20 (2)	Örgütlenme (organize etme)		
15:30-17:20 (2)	Örgüt Yapısı ve Organizasyon Şeması Yöneltme (uygulama, yürütme) Denetleme Denetim Sürecinin Amacı,Aşamaları Performans Değerlendirme	UYGULAMA Hemşirelik Hizmetleri yönetim şeması oluşturma ve	

		standart belirleme	
4. HAFTA 30/10/2020 08:30-10:20 (2) 10:30-12:20 (2) 13:30-15:20 (2) 15:30-17:20 (2)	BAKIM YÖNETİMİ VE ORGANİZASYONU Hasta sınıflama sistemleri Hemşirelik bakım verme modelleri	TEORİK UYGULAMA Primer hemşirelik modeli uygulaması Vaka yönetimi modeli ile Covid 19 vaka yönetimi	
5. HAFTA 06/11/2020 08:30-10:20 (2) 10:30-12:20 (2) 13:30-15:20 (2) 15:30-17:20 (2)	SAĞLIK İNSANGÜCÜ PLANLAMASI Hemşire insan gücü planlama Personel planlama formülleri Çalışma çizelgeleri	TEORİK UYGULAMA Hemşire çalışma çizelgesi hazırlama	
6. HAFTA 13/11/2020 08:30-10:20 (2) 10:30-12:20 (2) 13:30-15:20 (2) 15:30-17:20 (2)	HEMŞİRELİKTE LİDERLİK Liderlik tanımı Hemşirelikte liderliğin önemi Lider ve yönetici ilişkisi Liderlik teorileri Lider olarak hemşireler	TEORİK UYGULAMA Lider hemşirelerin yaşam öykülerinin paylaşılması	
7. HAFTA 20/11/2020 08:30-10:20 (2) 10:30-12:20 (2)	Hemşirelikte Motivasyonun Önemi ve Motivasyon Araçları İş Doyumu ve Tükenmişlik	TEORİK UYGULAMA	

13:30-15:20 (2) 15:30-17:20 (2)		Hemşirelikte motivasyon, iş doyumunu ve tükenmişlikle ilgili araştırma makalelerinin tartışılması	
8. HAFTA 27/11/2020	VİZE HAFTASI		
9. HAFTA 04/12/2020 08:30-10:20 (2) 10:30-12:20 (2) 13:30-15:20 (2) 15:30-17:20 (2)	Ekip İşbirliği, Çatışma Yönetimi Çatışma Kavramı Nedenleri ve Etkileri Çatışma Düzeyleri Çatışma Yönetimi ve Stratejileri	TEORİK UYGULAMA	
10. HAFTA 11/12/2020 08:30-10:20 (2) 10:30-12:20 (2) 13:30-15:20 (2) 15:30-17:20 (2)	DEĞİŞİM YÖNETİMİ Değişim ve Değişim ile ilgili Kavramların Tanımı Değişimin Nedenleri Örgütsel Değişim Teorileri Değişim Aşamaları ve Değişim Ajanının Sorumlulukları Değişim Stratejileri Değişimin Uygulanması ve Kolaylaştırılması Değişime Direnç ve Nedenleri	TEORİK UYGULAMA Uygulama yapılan klinik alanlarda değişim gereksinimlerinin belirlenmesi 4. sınıf değişim süreci yöneten öğrencilerin paylaşımı	
11. HAFTA 18/12/2020 08:30-10:20 (2) 10:30-12:20 (2) 13:30-15:20 (2)	GÜÇ VE OTORİTE PROBLEM ÇÖZME VE KARAR VERME	TEORİK	

15:30-17:20 (2)		UYGULAMA Problem çözüme senaryoları ve vaka analizi	
12. HAFTA 25/12/2020 08:30-10:20 (2) 10:30-12:20 (2) 13:30-15:20 (2) 15:30-17:20 (2)	TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ Sağlık Hizmetlerinde Kalite ve Akreditasyon	TEORİK UYGULAMA Hastanelerin kalite uygulama ve standartlarının paylaşımı en iyi uygulama örnekleri	
13. HAFTA 01/01/2021 08:30-10:20 (2) 10:30-12:20 (2) 13:30-15:20 (2) 15:30-17:20 (2)	HASTA VE ÇALIŞAN GÜVENLİĞİ	TEORİK UYGULAMA Hasta ve çalışan güvenliğini tehdit eden tıbbi hata senaryolarının tartışılması	
14. HAFTA 08/01/2021 08:30-10:20 (2) 10:30-12:20 (2) 13:30-15:20 (2) 15:30-17:20 (2)	Sağlık Politikaları ve Yasalar Hemşirelik mevzuatı ve Türk Ceza Kanunu	TEORİK UYGULAMA Tıbbi hatalara bağlı malpraktis dava örneklerinin	

		tartışılması	
15. HAFTA	Kariyer planlama	TEORİK	
15/01/2021	CV hazırlama ve iş görüşmeleri		
08:30-10:20 (2)			
10:30-12:20 (2)		UYGULAMA	
13:30-15:20 (2)		Öğrencilerin kariyer planlarının ve cvlerinin paylaşılması	
15:30-17:20 (2)			

SINAV TARİHLERİ

I. VİZE	II. VİZE	Final
Tarih: Saat:	Tarih: Saat:	

**3. AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ KUMLUCA SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ HEMŞİRELİKTE YÖNETİM ANABİLİM DALI HEMŞİRELİKTE YÖNETİM DERSİ**

ÖĞRENCİ UYGULAMA REHBERİ

Dr. Öğr. Üyesi Aysun Ünal

Uygulamadan Sorumlu Öğretim Elemanlarına Ait Bilgiler

Ad Soyadı	İletişim Bilgileri
Dr. Öğr. Üye. Aysun ÜNAL	
Dr. Öğr. Dr. Öğr. Gör. Adem SÜMEN	

**Uygulamaya Katılan Öğrencinin Adı-Soyadı:
Uygulamalı Eğitimin Yapıldığı Kurumun Adı:**

Uygulamalı Eğitimin Yapıldığı Birimin Adı:

Sorumlu Yöneticinin Adı-Soyadı-Telefonu:

1. YÖNETİM VE ORGANİZASYON

Stajın ilk haftasında, kurumun, organizasyon yapısı ve işleyişi hemşirelik hizmetlerinin ve çalıştığınız kliniğin, yönetim süreci, (veri toplama-planlama, örgütleme, yürütme, eşgüdüm sağlama, denetleme) ve etkinliği değerlendirilecektir. Staj yaptığınız birimde değişim gereksinimine yönelik öncelikli alanlar belirlenecektir.

1.1. Kurumun misyon ve vizyonunu yazınız.

1.2. Kurumun organizasyon şemasını inceleyiniz ve bu şemada yönetsel ilişkileri değerlendiriniz. Hemşirelik hizmetleri yönetiminin organizasyon şemasındaki yerini değerlendiriniz. (bağlı olduğu alt ve üst birimler)

1.3. Hemşirelik hizmetleri organizasyon şemasını yazınız ve yönetim ilişkilerini değerlendiriniz.

1.4. Kurumdaki toplam yatak sayısı ve hemşire sayısını yazınız.

1.5. Hemşirelik hizmetlerinin misyon ve vizyonunu yazınız.

1.6. Hemşirelik hizmetlerinin hedefleri ve standartlarını yazınız.

1.7. Hemşirelik hizmetlerini ilgilendiren yasa, yönetmelik, tüzük ve yönergelerin isimlerini yazınız.

1.8. Uygulamaya çıktığınız birimde, hemşirelik hizmetlerinin misyon, vizyonu ve standartları doğrultusunda çalışılmakta mıdır? Yorumlayınız.

1.9. Uygulamaya çıktığınız klinikte sizce hangi yönetim tarzı ve anlayışı uygulanmaktadır? Belirttiğiniz yönetim tarzı ile ilgili gözlemlerinizi örnekler vererek yorumlayınız.

1.10. Hemşirelik hizmetleri yönetiminin ve uygulama yaptığınız birimin hizmet içi eğitim programları var mı? Bu programlar hemşirelik personelinin gelişimine olanak sağlıyor mu? Kurumda ve birimde bu kapsamda yürütülen eğitim programlarına örnekler veriniz.

1.11. Hemşirelik hizmetleri yönetimi ve hemşirelik personeli çalıştıkları birimlerde araştırma faaliyetleri yürütüyorlar mı? Yürütülüyorsa hangi alanlarda araştırma yapılıyor? Hastane yönetimi hemşireleri bu konuda teşvik ediyor mu?

2. HEMŞİRE İNSAN GÜCÜ

Stajın ikinci haftasında hemşire insan gücü planlaması, hemşire insan gücünün çalışma biçimleri değerlendirilecektir. Staj yaptığınız birimde değişim gereksinimine yönelik öncelikli alanlar belirlenecektir.

2.1. Staja çıktığınız birimde hemşire insan gücü planlaması hangi yöntemle yapılmaktadır? (hasta tipi ve sayısı, hemşire nitelik ve sayısını değerlendiriniz)

2.2. Staja çıktığınız birimin hasta hemşire oranını yazınız ve yeterli olup olmadığını değerlendiriniz?

2.3. Uygulamaya çıktığınız birimde hemşirelerin çalışma biçimi nasıldır (vardiya saatleri) ve nöbet listesi yapılırken nelere dikkat edilmektedir?

2.4. Hemşirelik personelinin kurumdan ayrılma oranı (devir hızı) ölçülüyor mu? Kurumda hemşirelerin (varsa) işten ayrılmalarının nedenlerini yorumlayınız.

2.5. Uygulamaya çıktığınız kurumda hemşireler hangi kadrolarda görevlendirilmektedir? Hemşirelik dışı birimlerde hemşire istihdamı var mı? Açıklayınız.

3. DEĞİŞİM YÖNETİMİ

3.1. Stajın üçüncü haftasında belirlenen değişim gereksinimleri sorumlu öğretim üyesi ile paylaşılarak değişim yapılması istenen duruma yönelik planlamalar yapılacaktır. Dördüncü ve beşinci haftası planlanan değişim konusu uygulamaya geçirilecektir.

3.2. Uygulamaya çıktığınız birimde planladığınız değişim konusu nedir? Bu değişimi gerekli kılan nedenler problemler, ihtiyaçlar ya da öncelikler nedir? Açıklayınız.

3.3. Ne türden bir değişim planlıyorsunuz? (zamana yayılan-ani, reaktif-proaktif, planlı-plansız değişim)

3.4. Değişimi kim başlattı (üst yöneticiler, çalışanlar, orta kademe yöneticiler, öğrenciler vb.)?

3.5. Değişim uygulamaya geçirilirken hangi değişim stratejisi/stratejileri kullanıldı? Örnek vererek açıklayınız.

3.6. Çalışanlar değişime direnç gösterdi mi? Açıklayınız.

4. BAKIM YÖNETİMİ VE ORGANİZASYONU

Stajın üçüncü ve diğer haftalarında bakım yönetimi organizasyonu, liderlik, motivasyon, çatışma yönetimi, kalite yönetimi değerlendirilecektir.

4.1. Staja çıktığınız birimin yatak sayısı, hemşire sayısı ve hasta profilini yazınız.

4.2. Staja çıktığınız birimde hastalara uygulanan herhangi bir bakım modeli (primer hemşirelik, fonksiyonel yöntem, vaka yöntemi, vaka yönetimi, modüler hemşirelik)var mı? Açıklayınız?

4.3. Hastaların gereksinimleri doğrultusunda bakım planlanıyor mu?

4.4. Uygulama alanınızda nöbet teslimi nasıl (hasta başında, sözlü, yazılı vb) yapılmaktadır? Nöbet tesliminde herhangi bir form kullanılıyor mu? Örneğini alarak, ne amaçla ve nasıl kullanıldığını açıklayınız.

5. LİDERLİK

5.1. Uygulamada çalıştığınız yöneticilerin (sorumlu hemşire, eğitim, kalite hemşiresi vb.) özelliklerini herhangi bir liderlik tarzıyla uyumlu olup olmadığını gözlemleyiniz. Gözlemlerinizi örnekler üzerinden yorumlayınız.

5.2. Uygulamaya çıktığınız yöneticilerin liderlik tarzını ve özelliklerini liderlik kuramlarını göz önünde tutarak değerlendiriniz.

6. MOTİVASYON

6.1. Staja çıktığınız birimde yöneticiler çalışanların motivasyonunu sağlamaya yönelik hangi motivasyon araçlarını kullanmaktadırlar? (Ekonomik Araçlar: ücret, performans ücreti, sosyal faydalar/yardımlar ;Psikolojik ve Sosyal Araçlar: otonomi sahibi olması, İş statüsü, çalışan olarak değeri, yükselme ve gelişme olanakları, bilimsel etkinliklere katılımın sağlanması, sosyal etkinlikler, fiziki çalışma ortamı, iş ilişkileri, iletişim, yeterli kaynak ve malzemeler, çalışma saatleri, kreş, ulaşım vb. uygulamalar, yemeklerin kalitesi; Örgütsel ve Yönetimsel Araçlar: Kararlara katılım, yetki devri, eğitim ve yükselme olanakları, katılımcı ve demokratik yönetim,*etkin liderlik, yöneticilerin etkili çatışma çözme tarzı, yöneticilerin adil davranması, ekip çalışması)

7. ÇATIŞMA YÖNETİMİ

7.1. Staja çıktığınız birimde yaşanmış bir çatışma durumunu, yaşanan çatışmanın türünü, taraflarını belirleyerek, çatışmaya neden olan faktörleri, çatışma çözmeye yönelik girişimleri ve seçilen çatışma yönetim türlerini analiz ediniz? Gözlemleyebildiğiniz ya da geçmişte yaşanan bir çatışmayı aşağıdaki başlıklar altında analiz ederek yorumlayınız.

8. KALİTE YÖNETİMİ

8.1. Kurumun kalite politikası var mı? Kurumun kalite politikası ile verilen hizmeti karşılaştırarak değerlendiriniz.

8.2. Hemşirelik hizmetleri ile ilgili prosedür, talimat, liste ve formlar var mı? İnceleyiniz. İncelediğiniz prosedürlerden üç tanesinin adını ve içeriğini belirtiniz.

8.3. Hemşirelik hizmetleri kalite göstergelerini (indikatörlerini) (enfeksiyon, basınç ülseri vb.) listeleyiniz. Kalite göstergelerinin sonuçları var mı ve düzenli izleniyor mu?

8.4.Biriminizde hasta bakım kalitesi ile ilgili olarak ne tür formlar kullanılmaktadır ve ne tür kayıtlar tutulmaktadır? Biriminizde formlar ve kayıtlar etkin kullanılıyor mu?

8.5.Hemşirelik bakım protokol/talimatlarının bir kaç tanesini (adını, amacını, kapsamını ve içeriğini) inceleyerek hemşirelerin uygulamalarını protokoller doğrultusunda gerçekleştirip gerçekleştirmediğini değerlendiriniz.

8.6.Düzenli klinik toplantıları yapılıyor mu? Mümkünse bir toplantıya katılıp gözlemleyiniz ve rapor ediniz. (Ek olarak ekleyiniz)

9. HASTA GÜVENLİĞİ

9.1. Uygulama yaptığınız birimde hasta güvenliğine yönelik ne tür uygulamalar mevcuttur? (kimlik/kol bandı, düşme riski, enfeksiyon kontrol, cerrahi güvenlik vb.)

9.2. Uygulama yaptığınız birimde hatalar raporlanıyor mu? Ne tür hatalar raporlanıyor? Çalışanlar hatalarını raporluyor mu? Raporlanan hataların kö neden analizleri yapılıyor mu?

9.3. Kurumda hasta güvenliği kültürü ile ilgili gözlemlerinizi yazınız?

HEMŞİRELİKTE YÖNETİM UYGULAMALARI BECERİ LİSTESİ

1. YÖNETİM VE ORGANİZASYON	
Konu	Puan
1.1. Kurumun misyon ve vizyonunu değerlendirebilme	
1.2. Kurumun organizasyon şemasını inceleyiniz ve bu şemada yönetsel ilişkileri ve Hemşirelik hizmetleri yönetiminin organizasyon şemasındaki yerini değerlendirebilme (bağlı olduğu alt ve üst birimler)	
1.3. Hemşirelik hizmetleri organizasyon şemasını yazınız ve yönetim ilişkilerini değerlendirebilme	
1.4. Kurumdaki toplam yatak sayısı ve hemşire sayısını karşılaştırarak kritik yapabilme	
1.5. Hemşirelik hizmetlerinin misyon ve vizyonunun uygulamadaki durumunu kritik yapabilme	
1.6. Hemşirelik hizmetlerinin hedefleri ve standartlarının ile klinik uygulamalarla uygunluğunu değerlendirebilme	
1.7. Uygulamaya çıktığınız klinikte hangi yönetim tarzı ve anlayışı uygulandığını değerlendirebilme	
2. HEMŞİRE İNSAN GÜCÜ	
2.1. staja çıktığı birimde hemşire insan gücü planlaması hangi yöntemle yapıldığını (hasta tipi ve sayısı, hemşire nitelik ve sayısını değerlendirebilme	
2.2. Staja çıktığı birimin hasta hemşire oranını yazınız ve yeterli olup olmadığını örneklerle analiz etme	
2. 3. Uygulamaya çıktığı birim hemşirelerin çalışma biçimini (vardiya saatleri)değerlendirme ve bir haftalık örnek nöbet listesi yapabilme	
2.4. Kurumda hemşirelerin (varsa) işten ayrılmalarının nedenlerini yorumlayabilme.	
2.5. Uygulamaya çıktığı kurumda hemşirelerin görevlendirilme kadrolarını ve Hemşirelik dışı birimlerde hemşire istihdamını belirleyebilme.	
3. DEĞİŞİM YÖNETİMİ	
3.1. Uygulamaya çıktığı birimin değişim gereksinimlerini belirleyebilme	
3.2. Uygulamaya çıktığı birimde değişimi gerekli kılan nedenler problemler, ihtiyaçlar ya da öncelikleri açıklayabilme.	
3.3. değişim türünü belirleyebilme (zamana yayılan-ani, reaktif-proaktif, planlı-plansız değişim)	
3.4. Değişim uygulamaya geçirilirken hangi değişim stratejisi/stratejileri kullanıldı? Örnek vererek açıklayabilme	
4. BAKIM YÖNETİMİ VE ORGANİZASYONU	
4.1. Staja çıktığı birimin yatak sayısı, hemşire sayısı ve hasta profilini açıklayabilme	

4.2. Staja çıktığı birimde hastalara uygulanan herhangi bir bakım modeli (primer hemşirelik, fonksiyonel yöntem, vaka yöntemi, vaka yönetimi, modüler hemşirelik)var mı? Analiz edebilme	
4.3. Hastaların gereksinimleri doğrultusunda bakımın planlanıp planlanmadığını analiz edebilme	
4.4. Uygulama alanında nöbet teslimi nasıl (hasta başında, sözlü, yazılı vb) değerlendirebilme ve Nöbet teslimi için form önerisi hazırlayabilme	
5. LİDERLİK	
5.1. Uygulamada çalıştığı yöneticilerin (sorumlu hemşire, eğitim, kalite hemşiresi vb.) özelliklerini herhangi bir liderlik tarzıyla uyumlu olup olmadığını örneklerle açıklayabilme Gözlemlerinizi örnekler üzerinden yorumlayınız.	
6. MOTİVASYON	
6.1. Birimde hemşirelerin motivasyon ve iş doyumunu için var olan durumu değerlendirme	
6.2. Birimde hemşirelerin motivasyon ve iş doyumunu artırıcı önerilerde bulunma	
6.3.“Hastaların ve çalışanların (özellikle hemşirelik personelinin) memnuniyetlerinin düzenli ölçülüp değerlendirilmesine ve gerekli iyileştirmelerin yapılmasına yönelik görüşlerini belirtme	
7. ÇATIŞMA YÖNETİMİ	
7.1. Staja çıktığı birimde yaşanmış bir çatışma durumunu, yaşanan çatışmanın türünü, taraflarını belirleyerek, çatışmaya neden olan faktörleri, çatışma çözmeye yönelik girişimleri ve seçilen çatışma yönetim türlerini analiz etme	
8. KALİTE YÖNETİMİ	
8.1. Kurumun kalite politikası var mı? Kurumun kalite politikası ile verilen hizmeti karşılaştırarak değerlendirebilme	
8.2. Hemşirelik hizmetleri ile ilgili prosedür, talimat, liste ve formlardan üç tanesinin adını ve içeriğini belirtme	
8.3. Hemşirelik hizmetleri kalite göstergelerini (indikatörlerini) (enfeksiyon, basınç ülseri vb.) Kalite göstergelerinin sonuçlarını değerlendirme	
8.4.Birimde hasta bakım kalitesi ile ilgili olarak kullanılan formların etkinliğini değerlendirebilme	
8.5.Hemşirelik bakım protokol/talimatlarının bir kaç tanesini (adını, amacını, kapsamını ve içeriğini) inceleyerek hemşirelerin uygulamalarını protokoller doğrultusunda gerçekleştirip gerçekleştirmediğini değerlendirme	
9. HASTA GÜVENLİĞİ	
9.1. Uygulama yaptığınız birimde hasta güvenliğine yönelik ne tür uygulamaları analiz etme (kimlik/kol bandı, düşme riski, enfeksiyon kontrol, cerrahi güvenlik vb.)	
9.2. Uygulama yaptığı birimde hatalar raporlanıyor mu? Ne tür hatalar raporlanıyor? Çalışanlar hatalarını raporluyor mu? Raporlanan hataların kök neden analizleri yapılıyor mu? Örneklerle açıklayabilme	
9.3. Kurumda hasta güvenliği kültürü ile ilgili gözlemlerinizi belirtebilme	

10. KLİNİK ÇALIŞMA İLKELERİ

1. Dersin klinik uygulamaları hastane yönetim birimlerinde, klinik, acil, yoğun bakımlarında diğer birimlerde gerçekleştirilecektir. Uygulamaya başlama ve bitiş saatleri 08:30-16:00'dır.

2. Uygulama devamsızlık hakkı %20'dir.

3. Öğrencilerin uygulama alanında forma bütünlüğüne dikkat etmeleri gerekmektedir. Uygulamada Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Uygulamalı Dersler İlke ve Esasları'nda belirtilen ilkelere uygun olarak üniforma giyilmesi ve öğrenci kimlik kartının üniforma üzerine takılması zorunludur.

4. Öğrencilerden;

- Kliniğe ilk geldiklerinde servisin fizik ortamını, yapılan uygulamaları ve ortamı tanımaya çalışmaları,
- Hemşirelik hizmetleri yönetimini, yönetim bilimi ilke ve kuramlarına göre yorumlamasını,

•Yönetici hemşirenin rol ve işlevlerini kavramaları,

• Hemşirelik hizmetleri personelinin etkin şekilde yönetilmesini esaslarını kavrayarak personel yönetimindeki eksikliklerin farkına varmaları,

• Uygulama alanında mevcut ya da potansiyel sorunlara yönelik eleştirel düşünme ve sorun çözme yaklaşımını kullanmaları,

• Uygulama sırasında “Hemşirelikte Yönetim Dersi Öğrenci Uygulama Rehberi” kullanılması gerekmektedir.

7. Rehberde, Organizasyon, insangücü, Değişim, Bakım Yönetimi ve organizasyonu, Liderlik, Motivasyon, Çatışma, kalite Yönetimi ve hasta güvenliği olmak üzere toplam dokuz bölüm bulunmaktadır.

8. Öğrencilerin rehberdeki soruları; uygulama sırasında gözlemlediği örneklerden yola çıkarak cevaplaması ve kendi yorumlarını eklemesi beklenmektedir.

9. Aynı birimde uygulamaya çıkan öğrenciler de dahil olmak üzere her öğrenci, rehberinin özgün olmasına dikkat etmelidir. Birbirinin aynı veya çok benzer olan rehberlerde öğrenciler ilgili konulardan puan alamaz.

10. Uygulamada yaşanan bir sorun ya da bilgi ihtiyacında *uygulamaya çıktığı birimden sorumlu* öğretim elemanından yardım istenmesi gerekmektedir. Hangi klinikten hangi öğretim elemanının sorumlu olduğu bilgisi ilgili dönem başında öğrencilerle paylaşılmaktadır.

4. Formlar

**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ KUMLUCA SAĞLIK BİLİMLERİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
YÖNETİM DERSİ KURUM DEĞERLENDİRME FORMU
(2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı)**

KRİTERLER	PUAN	DEĞERLENDİRME NOTU	AÇIKLAMALAR
1. Profesyonel Davranış a)Profesyonel Görünüm (10) b) Profesyonel düzeyde uygulama yapma (5)	15		
2. Kliniğe zamanında gelme	5		
3. Klinikte uygulamaya yönelik zaman kullanımı	10		
4. Günlük rutinlerin yerine getirilmesi a)Günlük klinik teslimlerine katılma (5) b)hastalara bakım verme tedaviye katılım (10)	15		
5. Bilgiye ulaşma a) Araştırma ve kurum kaynaklarından yararlanma (5) b)Uygulama rehberine uygun veri toplama (5)	10		
6. Ekip üyeleri ile etkileşim a) Ekip üyesi olarak sorumluluk alma (5) b) Sağlık ekibi üyeleri ile uygun iletişim kurma (5)	10		
7. Problem çözme ve klinik karar verme	3		

8. Güvenilirlik	12		
a) Sorumluluk aldığı görevi yerine getirme (4)			
b) Doğruluk (doğru bilgi vb) (4)			
c) Hasta ve çalışan mahremiyetine özen gösterme (4)			
9. Becerisini kullanma/ Girişken olma	10		
10. Eleştirel düşünebilme ve sorgulama	10		
TOPLAM	100		

RAPOR DEĞERLENDİRME

KRİTERLER	PUAN	Öğretim Elemanı	Açıklamalar
İçerik Özgünlüğü	20		
İçerik Uygunluğu	40		
Rapor Düzeni	20		
Plana Uygun Çalışma	10		
Danışmanlık Alma	10		
TOPLAM	100		

ÖĞRENCİNİN ADI SOYADI:

ÖĞRENCİ NO:

UYGULAMA BİRİMİ:

DEĞERLENDİRME YAPAN AKRAN:

DEĞERLENDİRME YAPAN ÖĞRETİM ELEMANI:

HEMŞİRELİKTE YÖNETİM DERSİ KAYNAK LİSTESİ

Ana kaynak:

Tatar Baykal Ü. ve Ercan Türkmen E. (Ed.) (2014). Hemşirelik Hizmetleri Yönetimi. Akademi Basın ve Yayıncılık, İstanbul.

Uyer, G. ve Kocaman, G. (2016). Hemşirelik Hizmetleri Yönetimi El Kitabı. İstanbul, Koç Üniversitesi Yayınları.

Diğer Kaynaklar

Koçel, T. (2015). İşletme Yöneticiliği. İstanbul, Beta Yayıncılık

Bahçecik, A.N., Öztürk, H. (Eds). (2017). Hemşirelikte Liderlik Roller ve Yönetim İşlevleri, Nobel Tıp Kitabevi.

Swansburg R.C., Swansburg R.J. (2006). Management and Leadership for Nurse Administrators, Fourth Edition, Jones and Bartlett Publishers, USA.

Yoder-Wise, P.S. (2015). Leading and Managing in Nursing. 6th Edition, Mosby Imprint.

Özçelik ve ark.(2006). Hemşirelikte Haklar ve Sorumluluklar, THD yayını

Yardımcı kaynaklar:

Health Care Management Review

Journal of Nursing Administration, Journal of Nursing Management

Veri Tabanları:

EBSCOHost

Elsevier E-Books Collections

Elsevier Science Direct

Medline (EBSCO)

OVID - Lippincott Williams & Wilkins

*****NOT:** Kaynakların devamı verilen ders notlarında, her konunun sonunda yer almaktadır.